



HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
1256-24

meddelad i Stockholm den 10 april 2025

KLAGANDE

Göteborgs universitet
Box 100
405 30 Göteborg

MOTPART

AA

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Göteborgs dom den 9 februari 2024 i mål nr 4599-23

SAKEN

Tillgodoräknande av utbildning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver kammarrättens och förvaltningsrättens avgöranden och avvisar AAs överklagande av Göteborgs universitets beslut.

Besöksadress

Birger Jarls torg 13

Telefon

08-561 676 00

Öppettider

måndag–fredag

09:00–12:00

13:00–16:00

Postadress

Box 2293

103 17 Stockholm

E-post

hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Webbplats

www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

BAKGRUND

1. En person som studerar vid ett universitet eller en högskola i Sverige får under vissa förutsättningar tillgodoräkna sig utbildning som vederbörande genomgått vid ett utländskt universitet. Beslut om sådant tillgodoräknande fattas av universitetet eller högskolan och överklagas till Överklagandenämnden för högskolan.
2. Göteborgs universitet beslutade att AA fick tillgodoräkna sig utbildning som han hade genomgått utomlands. Universitetet återkallade senare beslutet om tillgodoräknande eftersom det hade framkommit misstankar om att de utländska studieintygen var förfälskade. I beslutet angavs att det fick överklagas till Förvaltningsrätten i Göteborg.
3. AA överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Göteborg, som avlog överklagandet. Han överklagade vidare till Kammarrätten i Göteborg, som upphävde förvaltningsrättens och universitetets avgöranden.

YRKANDEN M.M.

4. *Göteborgs universitet* yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva underinstansernas avgöranden och fastställa universitetets beslut. Universitetet anför i första hand att beslutet omfattas av ett överklagandeförbud och i andra hand att AAs överklagande ska prövas av Överklagandenämnden för högskolan.
5. AA anser att universitetets överklagande ska avslås och anför att han förlitade sig på den överklagandehänvisning som universitetet hade lämnat. Allmän förvaltningsdomstol är vidare mer lämpad att pröva bevisfrågor av det slag som aktualiseras i målet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Rättslig reglering m.m.**

6. Enligt 1 § första stycket förvaltningslagen (2017:900) gäller lagen för handläggning av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna. Om en annan lag eller en förordning innehåller någon bestämmelse som avviker från förvaltningslagen, tillämpas enligt 4 § den bestämmelsen.
7. Av 37 § framgår att en myndighet får ändra ett beslut som den har meddelat som första instans om den anser att beslutet är felaktigt på grund av att det har tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning. Ett beslut som till sin karaktär är gynnande för någon enskild part får dock ändras till den

enskildes nackdel bara om det framgår av beslutet eller de föreskrifter som det har grundats på att beslutet under vissa förutsättningar får återkallas, tvingande säkerhetsskäl kräver att beslutet ändras omedelbart, eller felaktigheten beror på att parten har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter.

8. Enligt 40 § första stycket överklagas beslut till allmän förvaltningsdomstol.
9. Av 6 kap. 6 § högskoleförordningen (1993:100), i dess för målet aktuella lydelse, framgår att om en student vid en högskola i Sverige har gått igenom viss högskoleutbildning med godkänt resultat, har studenten rätt att tillgodoräkna sig detta för högskoleutbildning vid en annan högskola. Detsamma gäller vissa utländska utbildningar. Av 8 § första stycket framgår att högskolan ska pröva om tidigare utbildning eller verksamhet kan godtas för tillgodoräkande. Med högskola avses enligt 1 kap. 2 § även universitet.
10. Av 12 kap. 2 § 4 framgår att beslut om tillgodoräkande av utbildning eller yrkesverksamhet får överklagas till Överklagandenämnden för högskolan. Av 4 § framgår att beslut av en högskola i annat fall än som nämns i kapitlet får överklagas endast om det är tillåtet enligt en annan författning än förvaltningslagen.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

11. Högskoleförordningen saknar bestämmelser om ändring av beslut om tillgodoräkande av utbildning och Göteborgs universitet har därför tillämpat 37 § förvaltningslagen som stöd för sitt nu aktuella beslut.
12. Frågan är om tillämpningen av en förfaranderegeln i förvaltningslagen innebär att även bestämmelsen om överklagande i lagens 40 § ska tillämpas på beslutet.
13. I rättsfallet HFD 2023 ref. 55 var frågan om socialförsäkringsbalkens regler om omprövning av beslut i ärenden om förmåner enligt balken var tillämpliga på ett beslut av Försäkringskassan att avvisa en ansökan om sjukpenning med stöd av allmänna förvaltningsrättsliga principer. Högsta förvaltningsdomstolen ansåg att den omständigheten att Försäkringskassan hade tillämpat allmänna förvaltningsrättsliga principer inte medförde att det inte var fråga om ett beslut i ett ärende om en förmån enligt balken. Det avgörande var nämligen inte vilka författningsbestämmelser eller principer som omedelbart hade legat till grund för beslutet utan vad ärendet handlade om.
14. Motsvarande utgång blev det i rättsfallet HFD 2024 ref. 38. Högsta förvaltningsdomstolen kom där fram till att ett beslut att avslå en jävsinvändning med stöd av förvaltningslagen inte fick överklagas eftersom beslut i ärenden av det slag som jävsfrågan hade aktualiserats i omfattades av ett överklagandeförbud.

15. Att ett beslut i ett visst ärende har fattats med stöd av en förfaranderegler i förvaltningslagen innebär alltså inte i sig att förvaltningslagens överklaganderegler blir tillämpliga. Om det i en annan lag eller i en förordning finns bestämmelser om överklagande av beslut i ärenden av det slag som det förstnämnda beslutet avser ska dessa tillämpas.
16. Det är alltså överklagandereglerna i högskoleförordningen som ska tillämpas i detta fall. Enligt de reglerna överklagas beslut av ett universitet eller en högskola – med några undantag som här saknar intresse – till Överklagandenämnden för högskolan. I förordningen finns en uppräknning av vilka beslut som får överklagas. Det ankommer därmed på Överklagandenämnden för högskolan att avgöra i vilken mån ett beslut omfattas av ett överklagandeförbud.
17. Förvaltningsrätten var inte behörig att pröva AAs överklagande av universitetets beslut och borde därför ha avvisat överklagandet. Kammarrättens och förvaltningsrättens avgöranden ska därför upphävas och AAs överklagande av universitetets beslut avvisas.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Margit Knutsson, Inga-Lill Askersjö, Mahmut Baran och Ulrik von Essen.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Josefine Lloyd.